

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO

Licijska knjižnica,
Ljubljana

Uredništvo in upravišstvo je v Ljubljani, Gradišče št. 17/1. — Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovni uradu v Ljubljani 11.953. — Št. telefona 552
Naročnina za ozemlje SHS: letno D 90—, za pol leta D 45—, za četrt leta D 22'50, mesečno D 7'50, za inozemstvo D 120—. — Plača in teži se v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA, dne 30. decembra 1922.

STEV. 152.

**Srečno in veselo Novo leto želi
svojim naročnikom in prijateljem**

uredništvo in upravišstvo

„TRGOVSKEGA LISTA.“

Ob novem letu.

Star običaj je, da se ob prehodu iz starega leta v novo leto delajo bilance. Tudi mi se držimo tega običaja in pregledamo v mislih dogodke preteklega leta.

V političnem osvobojenju svojega naroda vidimo izpolnjeno tisočletno željo naroda. Radost nad dosego tega cilja nam daje voljo in moč, da nadaljujemo delo za gospodarsko osvoboditev svojega naroda.

Ni pa krivda naših gospodarskih in pridobitnih krogov, ako v tem delu nimamo uspeha takega, kakoršnega želimo in kakoršnega bi morali imeti. Preteklo je zopet eno leto, ali naš narod stoji v političnem in gospodarskem oziru tam, kjer je bil pred leto dni. Nočemo reči, da je celo nazadoval.

V naših srcih ni zlobne kritike, ne zlih želj glede bodočnosti našega naroda in naše države, zato se naše odkritosrčne in nepristranske besede naj ne smatrajo za izliv takih.

Vemo, da je ostalo ogromno škoda v naši novi državi po svetovni vojni, vemo, da smo morali prevzeti mnogo grehov propadle Avstrije, srečne in nesrečne posledice njene propada, vemo, da smo dobili kot dedščino golo zemljo in gol narod, smo morali napraviti vse iz novega, vemo, da je drugje še slabše, kot pri nas. Vse to vemo in vendar rečemo, da bi bilo pri nas lahko mnogo boljše kot je.

Ni se delalo za gospodarsko ureditev zemlje. Naše prometne razmere so naravnost obupne, naše notranje razmere še vedno čakajo na mojstersko roko, da bi jih spravila v pravi tir. Z našo valuto so se delali eksperimenti, polni izgub za naše gospodarstvo. Posebno trgovina je pretrpela radi teh eksperimentov naravnost ogromne izgube.

Razvil pa se je strankarski boj pod devizo centralizma, federalizma in še drugih takih »izmov«. Premalo pa je delavcev, kateri se trudijo, da odstranijo razlike in medsebojno od-tujenost, katero je zaneslo med naša plemena tisočletno gospodarstvo tujih tlačiteljev, da združijo gospodarske sile treh plemen v gospodarsko enoto v izgradbo velike in mogočne državne stavbe, Jugoslavije, v kateri bi rastlo blagostanje in zadovoljnost. Vse stranke so udeležene na razdirajočem delu! Preveč je palilcev strasti plemenskega separatizma, preveč poglombovalcev razpok, katere je napravilo med nami gospodarstvo tujcev. Koliko pa jih je, ki iščejo vezi in proporcije med produkcijo, delavno silo in kapitalom, da bi vse te tri sile združili v skupno delo za izboljšanje našega gospodarstva?

Ali ni naša narodna skupščina zapravljala in ubijala dragoceni čas

z nedelavnostjo in s strankarskimi prepiri.

Z mirnim in poštenim delom ne moremo naprej. Za izvedbo vsakega posla se moraš posluževati sredstev, katera poštenemu in rednemu človeku niso po godi.

Nismo nastopali proti vladnim ukrepom, ako so se nam dozdevali količkej pripravi za izboljšanje gospodarskih razmer. Ne pomagajo pa niti najboljše naredbe in odredbe, ako jih naj izvršujejo nesposobni, trdoglavi, nepoučeni in večkrat tudi korupciji vdani organi.

Menjavali so se ministri, sistem je ostal. Mislili smo, da bo zapihal drug veter, ali zatišje je ostalo.

Posledice postajajo vedno bolj občutljive v gospodarstvu, v finančjski krizi in v vedno večji druginji. V naši bogati zemlji se drži vrednost našega denarja komaj nad ničlo!

Na tak način ne more in ne sme naprej. Nehati se morajo brezplodni in mnogokrat zlobni prepirci ljudskih zastopnikov, strankarjev. Razni praktikanti ne smejo delati eksperimentov z našim gospodarstvom.

Trgovina, industrija in obrt ima največji interes na konsolidaciji države in na vzajemnem in mirnem sožitju vseh treh plemen. Dolžnost je in koristi zahtevajo, da se trgovina, industrija in obrt loti dela tudi v javnosti, sicer ne bomo prišli v zdravejšo razmere. Te naloge se lotimo v novem letu.

Izpregovorimo še nekaj besed o naši lastni zadevi. Naš list se je rodil že pred vojno v našem Trstu. — Tudi takrat trgovina ni imela dosti boljših časov, kakor jih ima danes. Slovenska trgovina je z velikim navdušenjem pozdravila svoj list in ga je podpirala gmotno in duševno. Spomnite se, kakšno razpoloženje in kakšne razmere je rodila vojna za trgovino. Spomnite se, kako se je napadalo trgovino, predočite si jasno, kako delajo s trgovino še danes. Ali ni »Trgovski list« z največjo odločnostjo nastopil za koristi in ugled trgovine, ali je ne zastopa danes?

Zato pa podpirajte svoj list gmotno in duševno. Širite in priporočajte ga vsakomur, saj list se trudi tudi za dvig gospodarske izobrazbe in bi ga tedaj moral čitati vsak. Poročajte listu svoje želje in pritožbe, da bo vedno o vsem poučen. Porabljal bo te podatke na ta ali oni način. Le s sodelovanjem vseh bo list uspeval gmotno in bo dober naš glasnik in zastopnik!

Italijani in vprašanje Soluna.

Italijanski general Benciveniga, ki je objavil v italijanskih listih že nekaj člankov o Jugoslaviji, priobčjuje v tržaškem »Piccolo« pod gornjim naslovom članek sledeče vsebine: Jugoslovani so že opetovano izjavili, da so dediči aspiracij bivše monarhije na Solun. V zadnjem času se je spričo katastrofe apetit Jugoslavije povečal in Jugoslovani ne že prav, ako si pridržuje Italija kakšne ugovore proti eventualnemu jugoslovenskemu prodiranju proti egejskemu morju. Italija se pa sedaj

ne more in ne sme držati pasivna glede takega vprašanja, ki se tiče ne samo njenih gospodarskih interesov, ampak tudi interesov narodne obrane.

V Solunu se nahajajo sedaj Grki, a Macedonci stremijo, pod zaščito Zveze narodov postaviti v Solunu lastno zastavo. Komu naj pripade tedaj Solun v interesu Italije? Jugoslovani, Macedonci ali Grkom? S stališča narodne obrane je jasno, da bi bilo najboljše predati solunsko luko koj po proglašeni neodvisnosti Macedonije Macedoncem. Kajti vsako teritorialno povečanje s strani manj ali več nadležnih sosedov, bi bilo z vojaškega stališča škodljivo in nasprotno vsako pomanjšanje pa koristno.

Grška ni in ne more biti naša prijateljica. Kajti, zbog njene lege na sredozemskem morju, bo vedno hvaležno sredstvo proti nam v rokah kateresibodi velesile, ki bo imela interes na tem, da neutralizira italijansko moč na sredozemskem morju. Izkušnja dokazuje, da se je Franciji in Angliji, prej eni potem drugi posrečilo, da sta zadobili tak upliv na javno mnenje v Grčiji, da sta slednjič vodile tu zunanjo politiko. Ne smemo pri tem pozabiti, da se je še v zadnjih letih Anglija trudila, da ustvari na Sredozemskem morju močno in silno Grčijo, in to v škodo Italije. Nikdo ne more danes še slutiti, kaj more postati jutri Grčija v rokah Francije, sedaj ko je Anglija predala Franciji usodo Grčije. In vendar bi smela Italija gledati simpatično na eventualno teritorialno zmanjšanje Grčije. In to tembolj, ker ne bo Grška, kljub katastrofalnemu koncu imperijalistične politike, ki jo je vodila v strašni poraz v Mali Aziji, opustila svojih aspiracij na Epir in predvsem na Valono. — Ako bi kdaj prišlo do uresničenja železniškega projekta Valona-Solun, bi posest solunskega pristanišča vsakomur še bolj utemeljevala aspiracije grških imperijalistov na Solun, ali bi vsaj dal Grčiji v roke sredstvo, s katerim bi bila v stanu bistveno uplivati na promet na tej progi, ki bi bil predvsem skoro izključno italijanski. V vsakem oziru mora biti Italiji dobrodošla odstranitev grške zastave iz Soluna, toda ne za to, da bi se postavila na mesto grške, jugoslovenske zastave, razen ako bi se to primerno kompenziralo. Kajti tudi tukaj je jasno, da tvori teritorialno povečanje Jugoslavije povečanje moči silnega sosedu, ki nam ne sme biti indiferenten zbog njegovih nezadovoljivih aspiracij na čisto italijanska ozemlja in zbog njegovega konstantnega stremljenja, da zmanjša moč Italije na Jadranu. Italija nikakor ne sme mirno dopustiti, kako se sosed, ki gleda s poželjivimi očmi na Sočo, teritorialno poveča, kar pomenja seveda, da raste tudi njegova moč. Pri tem je treba namreč povdarjati: povečanje ne obstoji samo v par kilometrih, katere bi iznašalo anektirano ozemlje, ali v številu prebivalstva, ampak v pridobitvi veličnega trgovskega emporija in važnega izhoda na egejsko morje. Velika luka na egejskem morju bi tvorila za Jugoslavijo ogromni porast njene vojaške moči, kajti samo

potom pomorskih zvez, mora danes dobavljati država ono ogromno maso blaga, ki je neobhodno potrebna za vodenje moderne vojne.

Prihodnja vojna, tudi ako ne bo podobna prošli vojni kar se tiče taktike in strategije, bo tudi že naprej vojna za surovine: žito, kurivo, železo itd. Niti ena evropskih držav nima sama vseh onih elementov, ki so potrebni za vzdržanje moderne vojske, še manj pa Jugoslavija. Za sedaj, dokler meji Jugoslavija samo na Jadransko morje bi bilo skoro nemogoče, da bi dobavljala za primer vojne z Italijo potrebno blago po morskem potu; toda stvar bi drugače izgledala, ako bi Jugoslavija mejila na egejsko morje. Tukaj ne more Italija občutno uplivati, osobito ne v severnih delih predmetnega morja, to je tam, kjer pasira direktni promet med Črnim morjem in Solunom. Ako pomislimo, da je mogoče dobiti po Črnem morju vsake vrste surovin, tedaj uvidimo veliko korist, katero bi imela Italija od solunskega pristanišča in ni treba niti omenjati, kakšno ofenzivno delovanje bi mogla izvrševati Jugoslavija napram našim trgovskim ladjam, ki bi plule v Črno morje in nazaj skozi ožine.

Posest Soluna bi pomenjala otvoritev dobavnih potov za našega sosedu, in možnost dobavljanja pomenja tekom vojne vse. Solun v rokah Jugoslovanih bi z druge strani pomenjal izpostavitve italijanskih resurs, ki prihajajo iz Črnega morja, največji nevarnosti.

Kako naj bi bila tedaj Italija indiferentna napram morebitnemu jugoslovenskemu prodiranju na egejsko morje? In še več se mora Italija interesirati za to vprašanje, ako pogleda preko jugoslovenskega kontingenta, ako pomisli bodočnost, na veliko gibanje Slovanov proti jugu. Sicer je res, da si nista danes Jugoslavija in Rusija v dobrih medsebojnih odnosih, toda naj ne misli na možnost vseslovenskega pokreta? Tedaj bomo morali obžalovati ne samo mi, ampak vse sile ob sredozemskem morju, da smo danes odprli solunska vrata slovenskemu navalu.

Zbog tega mora Italija stremeti za tem, da se ustanovi »buferna« država, katero jasno narekuje že zgodovina in geografija, to je Macedonija. Svobodna in neodvisna Macedonija pod zaščito Zveze narodov, bi odvzela Jugoslaviji važen faktor njene moči; in tedaj bi mogla Italija soglasno z Macedonijo zopet vzeti v pretres zidanje železniške proge Valona-Solun, ki je brezdvomnega pomena za Italijo in to ne samo v trgovskem oziru.

Zbog tega ne sme prezirati Italija macedonskega gibanja. Ako bi pa bilo nemogoče realizirati tega in bi dobila Jugoslavija posest nad solunskim pristaniščem, bi morala Italija zahtevati kompenzacije, ki bi jo odškodovala za umetni prenos prometa od Reke na Solun in za strategično škodo, ki bi jo imela zbog tega, ker bi Jugoslavija dobila s Solunom važno pomorsko bazo.

Tukaj ni mesto da bi mogli spuščati v podrobnosti. Govorilo se je že o revizijah stvarnega položaja, kakor ga je ustvarila reška in zadrška pogodba, manj se je pa govorilo

milij. 135.142.16 din. Za štiri mesece proračunskega leta 1922 in 1923 je predvideno za splošno trošarino 155 milijonov, za specialno trošarino 7.127.000 din, od splošne trošarine je vplačanih 156 milij. 634.298.86 din, od specialne trošarine 10.046.098.54 din, skupaj je vplačanih 165.689.397.40 din.

Promet.

Češkoslovaška trgovska mornarica. Dne 17. t. m. je priplul v Newyork češkoslovaški parnik »Legie«. Ta parnik so svoječasno kupili češki legionarji v Daljsem Vzhodu in je služil za prevoz legijonarjev in vojnih ujetnikov v domovino.

Dobava, prodaja.

Dobava košar za oglje. Pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 12. januarja 1923 ob 11. uri dopolodne ponovna licitacija glede dobave 800 košar za oglje. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Prodaja starih vreč (krp). V intendantskem skladišču Savske divizijske oblasti v Zagrebu, Savska cesta 4 se bo vršila dne 10. januarja 1923 javna licitacija krp od vreč. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava gasilskega materiala. V pisarni intendantskega odseka odelenja za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 10. januarja 1923 ob 11. uri dopolodne ofertalna licitacija za dobavo gasilskega materiala (raznih čevlji itd.). Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Prodaja železnih odpadkov. V pisarni inženjerskega skladišča Dravske divizijske oblasti v Ljubljani, na Kodeljevem, vršila se bode na dan 5. januarja 1923 ob 9. uri dopolodne javna ustmena dražba za prodajo približno 4000 kg železnih odpadkov. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava papirja. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 12. januarja 1923 ob 10. uri dopolodne ofertalna licitacija glede dobave papirja. Predmetni oglas z vzorci je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Oddaja zgradbe mostu preko Drine. Pri ravnanstvu državnih železnic v Sarajevu se bo vršila dne 12. januarja 1923 ob 10. uri dopolodne licitacija glede oddaje zgradbe mostu preko Drine pri Mededi na progi Sarajevo-Uvac. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Tržna poročila.

Nove cene soli so sledeče: industrijska sol, denaturirana franko solarne Kreka, Stom in Pag po 25 Din, a pri vseh drugih državnih solarnah po 65 Din za 100 kg. Čista kuhinjska sol za industrijske namene po posebnih dovoljenjih monopolne uprave, overovljenih po finančnem ministertvu, po 45 Dina, jev 100 kg franko Kreka.

Zagrebski trg. Zagreb, 27. decembra. Cene v kronah za 100 kg, postavno bačka, odnosno vojvodinska postaja, notirajo: Pšenica (76—77 kg) 1860 do 1700, nova rumena koruza 880—920, umetna sušena 1150—1200, koruza marec 950—1000, rž (72—74 kg) 1400 do 1500, za krmu 1250 do 1400, oves 1180 do 1210, pisani fižol 1450 do 1550, pšenična moka »0« 2500—2550, »2« 2400 do 2450, »4« 2300—2350, za krmu 950 do 1050, drobni otrobi 750—800, debeli 900 do 1000. Mirna, čvrsta tendenca.

Svetovna cena zlata in srebra. Na londonskem trgu pada cena zlata in znaša 90 sh 7 penc pri unci, kar je najnižja cena od 12. septembra 1919. Zelo veliko zlata gre v Newyork. Tržišče srebra je bilo zelo slabo, a sedaj se je položaj izboljšal in to radi pomanjkanja zalog na Kitajskem. — V Berlinu notira gram platine 20.500—23.000 mark, gram zlata 5100—5200 mark, srebra 160—175 mark pri gramu.

BERSON

Gumijevi napetniki in podplati

Vam ohranijo obuvalo
trpežno
in
lepo.

Dobe se v vsaki boljši trgovini z usnjem ter na debelo pri

Berson-Kaučuk d. d. Zagreb, Wilsonov trg 7.

Priporočamo veletrgovino

Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

Najboljši šivalni stroji v vseh opremah, Gritzner, Kaiser, Adler za rodbinsko in obrtno rabo, istotam igle, olje ter vse posamezne dele za vse sisteme na veliko in malo.

Erjavac & Turk

PRI „ZLATI LOPATI“

trgovina z železnino
in cementom

Ljubljana, Valvazorjev trg 7

preje Hammerschmidt (Mühlensen)
nasproti Križanske cerkve.

Elektrotehnična trgovina Karol Florjančič Celje

vošči svojim cenjenim
odjemalcem
srečno Novo leto!

„MERA KL“

VOŠČI VSEM SVOJIM
CENJ. ODJEMALCEM
VESELO IN SREČNO

NOVO LETO 1923

Medič, Rakovec & Zankl
družba z o. z. Ljubljana

Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

se priporoča na veliko, galanterija, kravate, srajce, palice, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje, toaletno in brivsko milo, gumbl, sukanec, svila za vezenje čipk, veznine.

Srečno in veselo Novo leto

želi vsem svojim odjemalcem

Fran Lukič

modna trgovina

Ljubljana, Pred Škofijo

Srečno in veselo Novo leto

želi vsem svojim prijateljem
tvrdka

JOS. PETELINC

Ljubljana

Srečno in veselo Novo leto

želi
vsem svojim p. n. odjemalcem
tvrdka

THE REX CO.

Ljubljana

Veselo srečno Novo leto

želi ta

HLADIN & DOBOVIČNIK

manufakturna trgovina

CELJE

Obilo uspeha v novem letu

J. Zorman -ovo anončno in reklamno podjetje

izdaja jugoslovenskih stenskih načrtov

Gledališka ulica šte. 2

Ljubljana

Tel. 231, Pošt. ček. rač. 12.866

želi svojim trgovskim prijateljem in abonentom:

JADRAN'

izvozna in uvozna družba

Z O. Z.

Trgovina z kolonijalnim blagom in deželni pri-
delki na debeloKraljev. monopolna vele-
prodaja soliLjubljana, Dunajska cesta 9
Telefon interurban št. 113**Maraskino Morpurgo**Čašica tega delikat-
nega likerja je ne-
popisen užitek!Priporočamo: Cognac Dalmatla Medicinal in druge izbrane likerje,
žganja, ekstrakte in sirupe.

Prva odlikovana dalmatinska parna destilacija V. Morpurgo, Split.

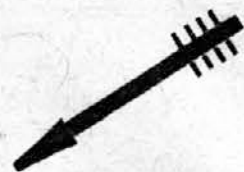
Zastopnik: Adolf Kordin, Ljubljana, Beethovnova 9.

Zahtevajte**„MEDICINAL KONJAK“**

z znamko

„Alko - modri križec“

in najfinejše krem likerje!

„ALKO“, Ljubljana-Kollzej**Na debelo!****MANUFAKTURA**Trikotaža za otroke, vse
vrste zimskega perila, no-
gavice, robci, odeje, bom-
baž za odeje, i. t. d.po
najnižjih dnevnih cenah
pri**J. N. ŠOŠTARIČ**

Maribor

Aleksandrova cesta št. 13
prej „Merkur“**MANUFAKTURA**

Na drobno!

Na debelo!

J. KOSTEVC

Ljubljana, Sv. Petra c. 4.

Glavna zaloga za Slovenijo!

Srbske domače ročne indu-
strije, čilima (preprog) v Pe-
rote za kompletne jedilnice,
spalnice in pisarne.

!! Postrežba solidna in točna !!

Mavec - gipsportland- in roman-cement, apno,
opeko, umetni škrlj, strešno in
izolacijsko lepenko, watprof, kar-
bolinej, drvocement, razne žeblje

nudi po najnižji ceni

Kosta Novakovič in dr.veletrgovina s stavbenim
materijalom**Ljubljana,**

Miklošičeva cesta šte. 13.

Prevzame se tudi izpeljava xyo-
lithnih tlakov.**Kmetska posojilnica ljubljanske okolice
v Ljubljani**

naznanja svojim odjemalcem, da bo obrestovala s 1. jan. 1923

vloge po 5%**Jajca in vinski kamen**

plača po najbolji ceni

Izvozna trgovina **ED. SUPPANZ**

Pristava

Underwoodnajboljši ameriški pisalni
stroj sodanosti**Opalograph**razmnoževalni aparat
razmnožuje strojno in
ročno pisavo potom ne-
izrabljive stekl. plošče

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

The Rex Co. Ljubljana, Gradlišče 10.

Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

Tovarna klobukov „ŠEŠIR“

d. d. Škofja Loka

izdeluje najfinejše klobuke vseh vrst iz zajčje dlake

Špecialiteta: velur klobuki.

Kupuje tudi vsako množino zajčjih kož.

OBJAVA.**Mestna hranilnica ljubljanska**naznanja, da vsled dovoljenja nadzorstvene oblasti
sprejema poleg hranilnih vlog na knjižice, katere
od 1. januarja 1923 dalje obrestuje po čistih**5%**

tudi vloge v tekočem računu,

ki jih obrestuje proti odpovedi tudi višje. Kakor
na vloge na hranilne knjižice, jamči tudi za vlo-
ge v tekočem računu mesto Ljubljana z vsem
svojim premoženjem in vso davčno močjo.

Stanje hranilnih vlog

320 milijonov kron.**Mestna hranilnica ljubljanska**

Prešernova ulica šte. 3.